

Lovforslag nr. L 9. Fremsat den 5. oktober 1988 af trafik- og kommunikationsministeren (H. P. Clausen)

Forslag

til

Lov om ændring af postloven

§ 1

I postloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 395 af 16. august 1983, som ændret ved lov nr. 574 af 7. december 1983 og lov nr. 609 af 12. december 1984, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Postvæsenet skal besørge:

- 1) adresserede breve og blindeforsendelser (brevforsendelser),
- 2) adresserede pakker og
- 3) dag-, uge- og månedsblade samt tidsskrifter.«

2. I § 18 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Trafik- og kommunikationsministeren fastsætter nærmere regler for afsenders og modtagers rådighedsret i forbindelse med postgiroforretninger.«

3. I § 30 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Trafik- og kommunikationsministeren kan fastsætte nærmere regler for indgåelse af aftaler med trediemand om udførelse af postforretninger.«

Stk. 2 bliver stk. 3.

§ 2

»Loven træder i kraft den . . . 1988, § 1, nr. 1, dog først den 1. januar 1989.«

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget (nr. 155) blev fremsat af kultur- og kommunikationsministeren den 13. januar 1988, jf. Folketingstidende 1987-88 (2. samling) sp. 4506, sp. 5483-5493 og betænkning af 7. april 1988 afgivet af Kulturudvalget, der indstillede lovforslaget til vedtagelse uændret. Lovforslaget nåede ikke at blive færdigbehandlet, inden der blev udskrevet folketingsvalg. Lovforslaget genfremsættes uændret.

I P&T gennemføres i disse år omfattende moderniseringer, der har til formål at yde borgere og erhvervsliv tidssvarende tjenesteydelser af høj kvalitet. For brevtjenesten, der er en monopoltjeneste, ønsker P&T at fastholde uændrede eller faldende realkoster. For øvrige tjenesteydelser, som udføres i konkurrence med andre udbydere, fastsættes taksterne ud fra de vilkår, markedet byder. Udover at stille krav om øget fleksibilitet og produktivitet, nødvendiggør moderniseringen af postvæsenet en tilpasning af eksisterende tjenester og indførelse af nye tjenester til imødekommelse af kundernes i stigende grad forskelligartede behov for postal service.

På postområdet er behovet for overgang til taksering efter befordringstid fremfor efter indhold i dag så stort, at de nugældende regler ønskes ændret. Ændringen vil betyde, at især erhvervslivet – uden hensyntagen til om brevets indhold er overensstemmende med eksisterende bestemmelser vedrørende tryksagsforsendelser – vil få mulighed for frit at vælge den befordringstid og dermed den takst, som er mest hensigtsmæssig. I konsekvens af overgang til taksering efter befordringstid, er der ikke længere behov for betegnelserne postkort og tryksager.

Også på giroområdet er der behov for modernisering og tilpasning af de tjenester, som kunderne tilbydes. Behovet er også her præget af de stadig øgede og stadig mere differentierede krav, som stilles af erhvervsliv og borgere. Dertil kommer, at behovet for nye og ændrede tjenesteydelser på giroområdet i høj grad er knyttet til den teknologiske og stærkt konkurrenceprægede udvikling på betalingsformidlingsområdet. Forholdene betyder tilsammen, at postgiro må have en fleksibilitet i udbuddet af tjenester, for at

kunne stille et system til betalingsformidling til rådighed, der efterspørges af kunderne. Flexibiliteten er således afgørende, hvis postgiro, der er et betalingsformidlingssystem uden tilknyttet bankvirksomhed, skal kunne fastholdes som en effektiv tjeneste, der yder kunderne den service, som efterspørges.

Loven forventes ikke at medføre nævneværdige økonomiske konsekvenser og vil kunne holdes inden for det for P&T fastlagte nettotal.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Ændringen skyldes, at takseringsprincippet for breve, postkort og tryksager ønskes ændret fra den 1. januar 1989, således at taksterne fastsættes efter befordringstid i stedet for efter indholdet af forsendelsen.

Betegnelsen tryksager og postkort er derfor unødvendige i den indenlandske posttjeneste, men de nævnte forsendelsesarter vil til og fra udlandet stadig blive besørget efter reglerne i Verdenspostkonventionen.

Hjemmelen til at fastsætte en differentieret takst efter befordringstid findes i postlovens § 34.

Ændringen vil ikke have økonomiske konsekvenser.

Til nr. 2

I takt med udviklingen i den elektroniske betalingsformidling udveksles der i stort omfang betalinger mellem postgiro og pengeinstitutterne på edb-medier. I den forbindelse er der, bl.a. på grundlag af drøftelser med Den danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening, behov for hjemmel til bekendtgørelsen om benyttelse af postvæsenet at give P&T mulighed for at tilbageføre beløb, der fejlagtigt er posteret på postgirokonti.

Sikring af denne mulighed nødvendiggør mere fleksibel brug af afsenderens rådighedsret, således at der for P&T's kontohavere kan gennemføres transaktioner i situationer, hvor dette i dag ikke er muligt. Til illustration af sådanne situationer kan eksempelvis

nævnes, at det forekommer, at erhvervskontohavere i postgiro ved en fejltagelse indsender betalingsordrer, hvor det samlede beløb overstiger morgenens saldo på postgirokontoen. I sådanne tilfælde gennemføres i dag kun betalingsordrer, som det er muligt at gennemføre, uden at kontoen bliver overtrukket, hvorefter de overskydende betalinger returneres til afsenderen.

I et konkret tilfælde har dette betydet, at en betaling på ca. 10 mio. kr. blev afvist, uanset at der på kontoen kun manglede nogle få tusinde kroner, i at der var dækning for beløbet. Afvisningen og den deraf følgende forsinkelse af nogle af betalingerne medfører ofte, at afsenderen må betale renter og gebyrer for den forsinkede betaling, for eksempel til Toldvæsenet og Skattevæsenet.

Regler af denne art vækker i dag berettiget utilfredshed hos postgiros store kontohavere, især fordi deres konto samme dag, som afvisningen finder sted, krediteres langt større beløb end det, der mangler i forhold til morgenens saldo. Der er derfor behov for, at P&T mere fleksibelt kan indgå aftaler om, at kontoen midlertidigt overtrækkes, når det bedømmes, at risikoen er begrænset. Som et hovedgrundlag for bedømmelsen af risikoen vil der fra P&T's side blive lagt vægt på, at der, uanset midlertidig overtræksmulighed, er tale om, at kontoen normalt har positivt indestående.

Et andet eksempel foreligger i forbindelse med, at P&T har indgået aftale med en række store banker og Danmarks Sparekasseforening om, at pengeinstitutternes kunder, via terminaler tilsluttet pengeinstitutternes »tebank«-systemer, kan flytte beløb fra deres egen postgirokonto til deres pengeinstituts postgirokonto eller omvendt. Forholdene i dag medfører, at pengeinstitutterne til opfyldelse af denne aftale altid må have et betydeligt indestående på deres postgirokonti til dækning af deres kunders dispositioner. I forbindelse hermed har det været nødvendigt for P&T at indgå foreløbige aftaler med pengeinstitutterne om, at kundernes træk på pengeinstituttets postgirokonto gennemføres, selvom kontoen overtrækkes, idet det ellers ville være nødvendigt med et for pengeinstitutterne yderligere stort indestående til fjernelse

af risikoen for, at kontoen lejlighedsvis går i debet. Uanset, at det indgår i aftalen med pengeinstitutterne, at P&T ydes fuld rentegodtgørelse, når kontoen overtrækkes på denne måde, er pengeinstitutternes nuværende begrænsede rådighedsret ikke i overensstemmelse med deres behov og P&T's ønske om at yde den kundebejning, der efterspørges.

Behovet for tidssvarende og fleksibel kundebejning gælder også i forhold til private postgirokunder. I takt med at flere postgirokonti bruges af private til alle former for betalinger, herunder eksempelvis terminsbetalinger, er der opstået et øget behov for, at privatkonti kan overtrækkes midlertidigt typisk i de måneder, hvor de store betalinger finder sted. Også her vil der fra P&T's side blive lagt stor vægt på, at der er tale om midlertidigt overtræk, således at kontoen normalt har positivt indestående.

Med den foreslåede øgede fleksibilitet vedrørende afsenderens brug af postgirokonti er der ikke tale om at give mulighed for P&T til at drive bankvirksomhed, men derimod at give effektive muligheder for pengeoverførsler, som svarer til kundernes behov.

De ønskede ændringer forventes kun at medføre en beskeden forøgelse af tab i forbindelse med dækningsløse overtræk på postgirokonti. Tabene forventes mere end opvejet af en forøgelse af renteindtægterne i forbindelse med overtræk.

De økonomiske følger af ændringer vil kunne holdes inden for det for P&T fastlagte nettotal.

Til nr. 3

P&T indgår i betydeligt omfang aftaler med private erhvervsdrivende m.v. om udførelse af post- og giroforretninger. Tilføjelsen af det nye stk. 2 ønskes fortaget med henblik på at tydeliggøre trafik- og kommunikationsministerens hjemmel til i bekendtgørelsen om benyttelse af postvæsenet at fastsætte regler vedrørende P&T's indgåelse af aftaler med trediemand om udførelse af opgaver for P&T. Der kan eksempelvis være tale om fastlæggelse af regler for trediemands udførelse af tillagte forretningsopgaver, herunder vedrørende postforsendelsers behandling og ansvarsregler.